

1. Aşık edebiyatında “kulak için kafiye” anlayışı

I

benimsenmiştir. Şiirlerin nazım birimi dördlüktür. Bu şiirleri söyleyen âşıkların elinden düşürmedikleri müzik enstrümana saz

II

adı verilir. Aşık edebiyatında şairlerin eserlerinin toplandığı deftere ise name

III

denilmiştir. Genellikle yarım ve cinaslı kafiye

IV

kullanılmışlardır. Ölçü olarak hece ölçüsü kullanılmıştır.

V

Yukarıda numaralanmış bilgilerin hangisinde bir bilgi yanlıştır.

A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

2. Altı kardeş idik bindirdik ata

Hürü'yü yolladık üç köyden öte

Kızılırmak'a varınca oldu bir hata

N'ettin Kızılırmak allı gelini

Gelini gelini benim yârımı

Yukarıdaki şiirin içeriğine bakarak aşağıdaki nazım şekillerinden hangisiyle yazılmış olabilir?

A) Ağıt

B) Koçaklama

C) Güzelleme

D) Taşlama

E) Gazel

3. Aşağıdakilerden hangisi Halk edebiyatının özelliklerinden biri değildir?

A) Anadolu dışındaki sözlü edebiyatın bir uzantısı niteliğindedir.

B) Halkın edebi zevkini, yaşam felsefesini kendine özgü bir dil ve üslupla dile getiren bir edebiyat koludur.

C) Genelde soyut konular ele alınmış, içerikten çok biçime önem verilmiştir.

D) Şiirlere başlık konulmadığından nazım biçimlerine göre adlandırılmışlardır.

E) Şairler, düşünce ve duygularını dörder dizelik bentler halinde anlatmışlardır.

4. Sözlü edebiyat ürünleri olan bu eserde Oğuzların iç çekişmeleri ve Müslüman olmayan komşularıyla yaptıkları savaşlar anlatılır. Eserde aliterasyonlara sıkça başvurulur. İslamiyet'in ilk yıllarına ait bu eserde Hakaniye lehçesi kullanılır. Eserin yazarı belli değildir. Destan geleneğinden Halk öykücülüğüne geçiş ürünüdür.

Yukarıdaki parçada açıklaması verilen eser aşağıdakilerden hangisidir?

A) Göktürk Yazıtları

B) Dede Korkut Hikâyeleri

C) Divan-ı Lügatü't Türk

D) Atabetü'l Hakayık

E) Kutadgu Bilig

5. Daha çok koçaklamalarıyla tanınan şair; yiğitliğin kavganın simgesi olmuştur. Hatta halk arasında yayılan “Tüfek icat oldu, mertlik bozuldu” sözü ona aittir.

Şiirleri, hikayeci âşıkların nesirle anlattıkları hikayeleri arasına serpiştirilmiştir.

Yukarıdaki parçada sözü edilen şairimiz aşağıdakilerden hangisidir?

A) Dadaloğlu

B) Karacaoğlan

C) Erzurumlu Emrah

D) Köroğlu

E) Aşık Veysel

6. Saz şairleri arasında geniş bir ün yapmış, en kültürlü, en yaratıcı kişi olarak bilindiğinden saz âşıklarınca “üstat” olarak kabul edilmiştir. Kuvvetli bir Divan edebiyatı etkisi görülür. Divan şairleriyle boy ölçüşen şair, gerçekten onları aratmayacak tarda tevhid, naat, gazel, kaside yazmıştır. “Aşıkname” adlı şiir kitabı vardır.

Yukarıdaki parçada sözü edilen şairimiz aşağıdakilerden hangisidir?

A) Pir Sultan Abdal

B) Karacaoğlan

C) Erzurumlu Emrah

D) Yunus Emre

E) Aşık Ömer

7. Bolu'nun Şahnalar köyünde doğan şair, çocukluğunda çobanlık yapmış, gençliğinde ise gurbete çıkıp gezmıştır. Halk ve Divan edebiyatını iyi bilen şair, Divan şiiri tarzın şiirler yazmış; fakat asıl başarıyı heceyle söylediği koşmalarında göstermiştir. Bektaşî'dir, nefesler söylemiştir. Aruz ölçüsünü ustaca kullanmıştır. Şiirinde lirizm görülür. “Divan” ı taş baskısıyla birkaç kez basılmıştır.

Yukarıdaki parçada sözü edilen şairimiz aşağıdakilerden hangisidir?

A) Dertli

B) Gevheri

C) Seyrani

D) Hacı Bektaşî Veli

E) Ruhsati

8. Toroslarda yaşayan göçerleri köylere zorla yerleştirmeye çalışan Derviş Paşa komutasındaki Fırkai İslahiye ordusuna karşı çıkmış, ayaklanan Türkmenleri destekleyen, mücadeleye çağıran şiirler yazmıştır. Asıl özelliği ve kudreti cenkler için yaptığı türkülerinde görülür. İçinde bulunduğu tarih ve toplum olayları karşısında, çevresinin duygu ve düşüncelerini yansıtmış olması açısından önemlidir.

Yukarıdaki parçada sözü edilen şairimiz aşağıdakilerden hangisidir?

A) Köroğlu

B) Karacaoğlan

C) Dadaloğlu

D) Âşık Ömer

E) Kayıkçı Kul Mustafa

9. Sivas'ın Sivrialan köyünde doğan şair, Cumhuriyet dönemi saz şairlerindedir. Babasının avunması için aldığı kırık bir sazla çalıp söylemiştir. Gözlerinin dış aleme kapalı olması, ona zengin bir iç dünyası kazandırmıştır. Şiirlerinde sade bir Türkçe görülür. Halk şiirinin son büyük ustası olarak kabul edilir.

Yukarıdaki parçada sözü edilen şairimiz aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Aşık Veysel
- B) Karacaoğlan
- C) Yunus Emre
- D) Aşık Ömer
- E) Pir Sultan Abdal

10. Anadolu'da 13. yüzyılda tasavvuf düşüncesinin etkisiyle gelişmeye başlayan -----nın asıl kurucusu -----dır.

Yukarıdaki parçada boş bırakılan yerlere aşağıdakilerden hangileri getirilmelidir?

- A) Tekke edebiyatı – Yunus Emre
- B) Aşık edebiyatı – Karacaoğlan
- C) Halk edebiyatı – Dadaloğlu
- D) Tasavvuf edebiyatı – Ahmet Yesevi
- E) Divan edebiyatı – Mevlana

11. Tasavvuf edebiyatının anlatımında tasavvuf ile ilgili sembolik kavramlara yer verilmiştir. Tekke şiirinde âşık, Allah aşkıyla yanan kişi;

I
mâşuk, Allah; şarap, yol gösteren;

II III
saki, Allah aşkı; meyhane, tekke; kadeh ise
IV V VI

aşığın kalbi anlamındadır.

Yukarıdaki parçada tasavvuf ile ilgili verilen sembolik kavramlardan hangileri yer değiştirilirse yanlış bilgi düzeltilmiş olur?

- A) I. ve II
- B) III. ve IV.
- C) V. ve VI
- D) III ve VI
- E) II. ve V

12. Aşağıdakilerden hangisi Tekke-Tasavvuf edebiyatının özelliklerinden biri olamaz?

- A) Söz sanatlarına fazla yer verilmemiştir.
- B) Hece ölçüsünün yanında aruz ölçüsü de kullanılmıştır.
- C) Amaç, insanlara tasavvuf düşüncesini belirtmektir.
- D) Şiirlerde dini bir lirizm, coşku görülür. Şiirlerin çoğu bir ezgiyle söylenir.
- E) İlahi, nefes, semai, şathiye gibi nazım biçimleri kullanılır.

13. Aşağıdakilerden hangisi Tekke-Tasavvuf edebiyatının önemli sanatçılarında biri değildir?

- A) Yunus Emre
- B) Kaygusuz Abdal
- C) Bayburtlu Zihni
- D) Pir Sultan Abdal
- E) Hacı Bayram-ı Veli

14. Kuldur Hasan Dede'm kuldur

Manayı söyleyen dildir

Elif hakka doğru yoldur

Cim ararsan dal bizdedir

Tamaşvarlı Aşık Hasan'ın yukarıdaki dizelerinde Halk edebiyatı özelliklerinden hangisi görülmez?

- A) Son dördlükte şair mahlasını kullanır.
- B) Genelde yarım kafiye kullanılır.
- C) Hece ölçüsüyle dördlük halinde yazılmışlardır.
- D) Arapça, Farsça sözcüklerden yararlanılmıştır.
- E) Sade bir dil kullanılmıştır.

15. I. Şiirlerini saz denilen çalgı eşliğinde söylemeleri
II. İslamiyet'ten önce gelen doğaçlama şeklinde şiir söyleme geleneğini devam ettirmişlerdir.

III. Hece ölçüsü ve dördlük nazım biçimlerini kullanmışlardır.

IV. Okuma yazma bilmeyen bu ozanlar halk ile iç içe yaşamışlardır.

V. Şiirlerin son dördlüklerinde mahlaslarını (lakap) kullanmışlardır.

Yukarıdaki özelliklerden kaç, halk ozanlarının belirleyici özellikleri arasında sayılır?

- A) 1
- B) 2
- C) 3
- D) 4
- E) 5

16. Aşağıdaki Halk edebiyatı ile Divan edebiyatı arasındaki kavramlarla ilgili verilen açıklamalardan hangisi yanlıştır?

A) Halk edebiyatında şairlerin şiirlerinin toplandığı deftere cönk denir. Cönkün Divan edebiyatındaki karşılığı tezkire ve divan olarak kabul edilir.

B) Halk edebiyatı nazım biçimi olan mani, şekil ve içerik bakımından Divan edebiyatındaki Tuyuğa benzer.

C) Ölen bir kişinin ardından söylenen Halk edebiyatı nazım biçimine ağıt denir. Ağıtın Divan edebiyatındaki karşılığı ise mersiyedir.

D) Halk edebiyatındaki halk hikâyelerinin karşılığı Divan edebiyatında mesnevilerdir.

E) Halk edebiyatında en çok kullanılan nazım biçimi olan koşmanın içerik bakımından Divan edebiyatındaki karşılığı kaside nazım biçimidir.

<http://edebiyatokulu.com/> tarafından hazırlanan bu soruların başka bir WEB sitesinde yayımlanması ya da herhangi bir kaynakta kullanılması kesinlikle yasaktır...

HALK EDEBİYATI TEST - 5

CEVAP ANAHTARI

1	C	7	A	13	C
2	A	8	C	14	D
3	C	9	A	15	E
4	B	10	D	16	E
5	D	11	E		
6	E	12	B		